

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu
KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:	TEORETYCZNE PODSTAWY WYCHOWANIA				
2. Kod przedmiotu:	05.0				
3. Okres ważności karty:	od roku akademickiego 2020/2021				
4. Poziom kształcenia:	studia pierwszego stopnia				
5. Forma studiów:	studia stacjonarne/niestacjonarne				
6. Kierunek studiów:	Pedagogika				
7. Profil kształcenia:	praktyczny				
8. Specjalność/moduł specjalnościowy:	pedagogika resocjalizacyjna				
9. Semestr:	I, II				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych				
11. Prowadzący przedmiot:	Dr I. Gembalczyk				
12. Grupa przedmiotów:	przedmiot z zakresu treści kierunkowych				
13. Status przedmiotu:	Obowiązkowy				
14. Język prowadzenia zajęć:	polski				
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
Znajomość podstawowej wiedzy z pedagogiki ogólnej oraz podstaw psychologii.					
16. Cel przedmiotu:					
Realizacja przedmiotu ma na celu poszerzenie wiedzy studentów dotyczącej wychowania oraz ukazanie możliwości jej wykorzystania w praktyce. Ważnym zadaniem jest także doskonalenie sztuki integrowania wiedzy pedagogicznej i umiejętności zdobywanych w toku studiów. Do celów szczegółowych przedmiotu należy zaliczyć: • analizowanie relacji między teorią wychowania a innymi dyscyplinami pedagogicznymi; • rozwiązywanie problemów wychowawczych w świetle różnych teorii wychowania; • samodzielne wiązanie procesów wychowania z innymi procesami społecznymi i edukacyjnymi; • projektowanie własnych rozwiązań problemów wychowawczych; • porównywanie teorii i konfrontowanie ich z sytuacją społeczno-historyczną oraz polityczną społeczeństw; • refleksyjny oraz twórczy stosunek do wiedzy i własnych kompetencji oraz wdrażanie studentów do • samodzielnego zdobywania wiedzy.					
17. Efekty uczenia się:					
Ozn.	Opis efektu uczenia się	Metody realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzania efektów uczenia się	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
W1	Student zna podstawową terminologię z zakresu teorii wychowania tj. o wychowaniu jego strukturze celach, treściach oraz dziedzinach wychowania, a także systemach wychowania.	Wykład problemowy , prezentacje ustne w powiązaniu z literaturą przedmiotu	Egzamin pisemny, kolokwium, prezentacje ustne w powiązaniu z literaturą przedmiotu	W / Ćw	K_W 02; K_W03; K_W11;

W2	Student zna klasyfikacje metod i technik wychowania oraz ich charakterystykę.	Wykład konwencjonalny, praca w grupie, prezentacja multimedialna, dyskusja, kierowana, studiowanie literatury przedmiotu	Egzamin pisemny, kolokwium, ocena pracy w grupach, ocena udziału w dyskusji, ocena prezentacji multimedialnej	W / Ćw	K_W03; K_W09; K_W13;
W3	Student posiada uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.	Wykład problemowy, dyskusja kierowana, analiza przypadku (interpretacja określonych zdarzeń rzeczywistych);	Egzamin, kolokwium pisemne, praca w grupach, analiza przypadku	W / Ćw	K_W08; K_W10; K_W15;
U1	Student potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu teorii wychowania oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów wychowawczych i opiekuńczych.	Prezentacja ustna z wykorzystaniem multimedialnym, dyskusja kierowana	Egzamin, kolokwium projekt indywidualny	Ćw	K_U01; K_U02; K_U04 K_U08; K_U09; K_U10; K_U11;
U2	Student samodzielnie potrafi dokonać obserwacji i interpretacji współczesnych zjawisk i przemian wychowawczych, dokonując powiązań różnymi obszarami działalności pedagogicznej.	Wykład problemowy, Dyskusja o charakterze wolnym,	Portofolio, wypowiedzi ustne	W / Ćw	K_U01; K_U09; K_U10; K_U11;
U3	Student inicjuje i stymuluje własną aktywność naukową i badawczą w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej, rozwijając swoje umiejętności, korzystając z różnych źródeł wiedzy i nowoczesnych technologii.	Projekt Indywidualny, Dyskusja o charakterze wolnym	Projekt indywidualny, wypowiedzi ustne	Ćw	K_U06; K_U09; K_U10; K_U16;

K1	Student ma świadomość i docenia znaczenie działań pedagogicznych w prawidłowym funkcjonowaniu podstawowych środowisk wychowawczych.	Wykład problemowy , Dyskusja kierowana, Praca w grupie	Projekt, Ocena pracy w grupie, ocena udziału w dyskusji	W / Ćw	K_K01; K_K03; K_K06;
K2	Student wykazuje zaangażowanie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, projektując własne pomysły, samodzielnie wiążąc wychowanie z innymi procesami społecznymi i edukacyjnymi.	Wykład problemowy, Projekt indywidualny Dyskusja charakterze wolnym, Prezentacje ustne w powiązaniu z literaturą	Projekt indywidualny, Prezentacje ustne	W / Ćw	K_K03;
K3	Student ma refleksyjny i twórczy stosunek do wiedzy i własnych kompetencji, jest przygotowany do ustawicznego kształcenia i doskonalenia swoich umiejętności.	Projekt indywidualny, Dyskusja o charakterze wolnym, Prezentacja ustna z wykorzystaniem literatury przedmiotu	Projekt indywidualny, wypowiedzi ustne	W / Ćw	K_K01;
18. Formy i wymiar zajęć:		Stacjonarne		Niestacjonarne	
		W, 30 ćw., 60		W, 30 ćw 60	

19. Treści kształcenia:

L.p.	Tematyka zajęć wykłady	ST	NST
1	Zajęcia organizacyjne. Zapoznanie studentów z kartą przedmiotu, literaturą, regulaminem zajęć.	1	1
2	Teoria wychowania jako dyscyplina pedagogiczna – jej status naukowy. Miejsce teorii wychowania wśród innych nauk pedagogicznych. Dyscypliny współdziałające z teorią wychowania.	2	2
3	Współczesne znaczenie wychowania. Podstawowe problemy i kierunki badań teorii wychowania.	1	1
4	Aksjologiczne podstawy wychowania. Wartości jako źródło celów wychowania,	1	1
5	Cele wychowania. Wartości jako źródło wychowania.	1	1
6	Teleologiczne podstawy wychowania	1	1
7	Wybrane dziedziny wychowania: wychowanie moralne, umysłowe, fizyczne, estetyczne.	2	2
8	Nowe kategorie pojęciowe w teorii wychowania.	2	2
9	Zjawisko przesunięcia socjalizacyjnego a trudności wychowawcze. Popkultura jako czynnik socjalizacji.	2	2

10	Współczesne wyzwania wychowania. Przemiany wychowania w Polsce i na świecie w kontekście transformacji ustrojowej, integracji europejskiej oraz globalizacji.	1	1
11	Podsumowanie i zaliczenie przedmiotu semestru pierwszego	1	1
	Suma semestr I	15	15
	Semestr II		
12	Podstawowe środowiska wychowawcze, środowisko lokalne i jego funkcje wychowawcze. Rodzina jako naturalne środowisko wychowawcze.	2	2
13	Szkoła jako intencjonalne środowisko wychowawcze. Klasa szkolna jako grupa społeczna i jej funkcje. Środki masowej informacji w wychowaniu.	2	2
14	Współpraca rodziny i szkoły.	1	1
15	Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze.	1	1
16	Mass media i wychowanie.	2	2
17	Podmiotowość i partnerstwo w wychowaniu.	1	1
18	Błąd w wychowaniu. Wprowadzenie.	1	1
19	Trudności wychowawcze, przejaw, przyczyny, przezwyciężanie.	1	1
20	Osobowość wychowawcy, pożądane cechy oraz kompetencje. Wzorce osobowe.	1	1
21	Przymus i swoboda w wychowaniu.	1	1
22	Przygotowanie do egzaminu. Omówienie zagadnień egzaminacyjnych	1	1
23	Ewaluacja . Zaliczenie przedmiotu.	1	1
	Suma sem. II	15	15
	Razem suma 1+ 1	30	30
L.p.	Tematyka zajęć - ćwiczenia		
1	Wprowadzenie do zajęć. Podanie literatury oraz szczegółowych zagadnień. Omówienie warunków zaliczenia ćwiczeń.	1	1
2	Podstawowe pojęcia teorii wychowania.	2	2
3	Cechy procesy wychowania.	1	1
4	Struktura procesu wychowania.	1	1
5	Zasady wychowania.	2	2
6	Metody wychowania - pojęcie, klasyfikacje, indywidualne metody wychowania (modelowania, perswazji, zadaniowa, nagradzania, karania), grupowe metody wychowania (metoda organizacji działalności zespołowej, metoda organizacji działalności samorządnej).	10	10
7	Techniki oddziaływań wychowawczych –pojęcie, klasyfikacje, techniki wymiany opinii, oparte na dramatyzacji, wzmacniania pozytywnego i negatywnego, oddziaływań niewerbalnych i organizowania czasu wolnego.	6	6
8	Warunki skutecznego wychowania (podmiotowość w wychowaniu, demokratyczny styl kierowania wychowawczego.	2	2

9	Środowisko wychowawcze – pojęcie, typologie. Rodzina jako środowisko wychowawcze – funkcje, pedagogiczna typologizacja rodzin, postawy rodzicielskie,	4	4
10	Zaliczenie przedmiotu semestru pierwszego	1	1
	Suma godzin semestr I	30	30
12	Style wychowania w rodzinie.	2	2
11	Szkoła jako instytucjonalne środowisko wychowawcze. Klasa szkolna jako grupa społeczna i jej funkcje.	2	2
12	Formy współpracy rodziny i szkoły.	2	2
13	Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze.	2	2
14	Mass media i wychowanie.	2	2
15	Podmiotowość w wychowaniu wychowanka/wychowawcy.	4	4
16	Błąd w wychowaniu, typologizacja błędów.	2	2
17	Trudności wychowawcze. Przyczyny , przejawy.	2	2
18	Uczeń zdolny - dziecko specjalnej troski.	2	2
19	Autorytet w wychowaniu. Cechy wychowawcy.	2	2
20	Recenzja artykułu naukowego dotyczącego wybranych problemów wychowania	4	4
21	Kolokwium zaliczeniowe.	2	2
22	Podsumowanie zajęć.	2	2
	Suma godzin semestr II	30	30
	Łączna liczba godzin sem. I i sem. II	60	60

20. Egzamin:

Tak

21. Literatura podstawowa:

1. .Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku, Wyd. Akad. "Żak", Warszawa 2005.
- 2.Dąbrowska T.E., Wojciechowska - Charlak B., Między praktyką a teorią wychowania, Lublin 1996.
- 3.Górniewicz J., Teoria wychowania, Olsztyn 2004.
- 5.Kunowski S., Podstawy współczesnej pedagogiki, Wyd. Salezjanum, Łódź, 1981.
- 6.Konarszewski K., Podstawy teorii oddziaływań wychowawczych, Warszawa 1987.
- 7.Leppert R., Potoczne teorie wychowania studentów pedagogiki, Wyd. WSP, Bydgoszcz 1996.
- 8.Łobocki M., ABC wychowania, Warszawa 1992.
- 9.Łobocki M., W poszukiwaniu skutecznych form wychowania, Warszawa 1990.
- 10.Łobocki M., Teoria wychowania w zarysie, Kraków 2003.
- 11.Łobocki M., Wybrane problemy wychowania, Lublin 2004.
- 12.Pedagogika: Podręcznik akademicki, red. Z. Kwieciński, B. Śliwerski, WNPWN, Warszawa 2003.
- 13.Mastalski J., Zarys teorii wychowania, Kraków 2002.
- 16.Ziemska M., Postawy rodzicielskie, Warszawa 1969.
- 17.Ziemska M., Dziecko w rodzinie, Warszawa 1986.
18. Ziemska M., [red], Rodzina współczesna, Warszawa 2005.

22. Literatura uzupełniająca:

- 2.Gordon T., Wychowanie bez porażek, Warszawa 1997.
3.Gurycka A., Struktura i dynamika procesu wychowania, PWN, Warszawa 1978.
4.Kunowski S., Podstawy współczesnej pedagogiki, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1993.
6.Pedagogika, Leksykon, red. B. Milerski, WNPWN, Warszawa 2000.
9.Pilch T., Lepalczyk I., Pedagogika społeczna, Warszawa 2001.
12.Turos L., Pedagogika ogólna i subdyscypliny, „Żak”, Warszawa 1999.
13.Wojnar I., Teoria wychowania estetycznego, „Żak”, Warszawa 1995.
14.Dąbrowski Z., Pedagogika opiekuńcza, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2000.
15.Śliwerski B., Myśleć jak pedagog. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 2010.
16.Kawula S., Brągiel J., Janke., Pedagogika rodziny. Fraszka edukacyjna, Warszawa 2009.
17.Śliwerski B., Problemy współczesnej edukacji, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009.

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się:

Lp.	Forma zajęć	STACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta	NIESTACJONARNE Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1	wykład	30/48 (przygotowanie się do zajęć, egzaminu)	30/48 (przygotowanie się do zajęć, egzaminu)
2	ćwiczenia	60/70 (przygotowanie się do ćwiczeń, kolokwium, wykonanie prezentacji, zbieranie materiałów)	60/70 (przygotowanie się do ćwiczeń, kolokwium, wykonanie prezentacji, zbieranie materiałów)
3	inne	20/2	20/2
		0/10	0/10
	Suma godzin	110/130	110/130

24. Suma wszystkich godzin:	ST	NST	25. Liczba punktów ECTS:	7	
	240	240			
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego	ST	NST	27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta	ST	NST
	3,9	3,9		3,1	3,1

28. Kryteria oceny:

Efekt uczenia się	Ocena	Opis wymagań
W	bdb	Student posiada uporządkowany, bogaty zasób wiedzy nt. - procesu wychowania, jego podstaw (filozoficznych, pedagogicznych, psychologicznych, neuro dydaktycznych, społecznych oraz kulturowych), rozumie różnorodne uwarunkowania tego procesu; - zna terminologię z zakresu teorii wychowania, w pełni rozumie odpowiadające jej pojęcia, ich treść oraz źródła; poprawnie posługuje się

		językiem specjalistycznym; • normatywnej dotyczącej metodyki pracy wychowawczej w tym metod i technik wychowania, • środowisk wychowawczych oraz ich wpływu na przebieg procesu wychowania; • uczestników działalności wychowawczej, jest świadomy konieczności współdziałania z nimi;
	Db+ db	- zna terminologię pedagogiczną, w pełni rozumie odpowiadające jej pojęcia, ich treść i źródła, poprawnie posługuje się językiem specjalistycznym; - posiada wystarczający zasób elementarnej wiedzy dot. struktur społecznych i instytucji życia społecznego, wzajemnych relacji oraz wpływu na przebieg procesu wychowania; - posiada wiedzę o uczestnikach działalności wychowawczej, jest świadomy konieczności współdziałania z nimi; - ma zasób wiedzy normatywnej dot. metodyki wykonywania typowych zadań oraz procedur stosowanych w zakresie procesu wychowania;
	Dst + dst	- zna terminologię pedagogiczną, rozumie odpowiadające jej główne pojęcia, ich treść; częściowo posługuje się językiem potocznym; - posiada niewielki zasób wiedzy dot. struktur społecznych i instytucji życia społecznego, nie w pełni rozumie ich wzajemne relacje oraz ich wpływ na przebieg procesu wychowania; - posiada podstawową wiedzę o uczestnikach działalności wychowawczej, nie w pełni jest świadomy ich wpływu na przebieg i efektywności procesu wychowania, nie dostrzega konieczności współdziałania z nimi; - ma zasób jedynie podstawowej wiedzy normatywnej dot. metodyki wykonywania typowych zadań oraz procedur stosowanych w zakresie procesu wychowania
U	bdb db+ db	- umie w sposób prawidłowy i twórczy stosować i wykorzystywać wiedzę w celu wyjaśniania związków i zależności występujących w rzeczywistości pedagogicznej; - prawie samodzielnie dostrzega i interpretuje zjawiska pedagogiczne, projektuje strategie działania w procesie rozwiązywania problemów wychowawczych; potrafi ocenić przydatność typowych procedur, prognozować przebieg oraz rezultaty działań; - posiada dość wysoki poziom kompetencji społecznych - komunikacyjnych oraz interpersonalnych, a szczególnie umiejętności działania w zespole; - jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w naukowej oraz praktycznej działalności pedagogicznej; - inicjuje i stymuluje własną aktywność naukową i badawczą w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej, rozwijając swoje umiejętności, korzysta z różnych źródeł wiedzy i nowoczesnych technologii. - umie w sposób prawidłowy, stosować i wykorzystywać podstawową wiedzę w celu wyjaśniania związków i zależności występujących w rzeczywistości pedagogicznej; - dąży do samodzielnego dostrzegania i interpretacji zjawisk pedagogicznych, do projektowania strategii działania w celu rozwiązania problemów wychowawczych; potrafi ocenić przydatność typowych procedur, prognozować przebieg oraz

		rezultaty planowanych działań; - dba o doskonalenie swoich kompetencji komunikacyjnych i interpersonalnych, a szczególnie umiejętności działania w zespole; -jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w naukowej oraz praktycznej działalności pedagogicznej.
	Dst + dst	w sposób prawidłowy, ale szablonowy wykorzystuje podstawową wiedzę w celu wyjaśniania związków i zależności występujących w rzeczywistości pedagogicznej; -nie posiada umiejętności w pełni samodzielnego dostrzegania i interpretacji zjawisk pedagogicznych, -ma trudności w projektowaniu strategii działania niezbędnych dla rozwiązania problemów wychowawczych, w prognozowaniu przewidywaniu skutków planowanych działań; - posiada niski poziom kompetencji komunikacyjnych i interpersonalnych, a szczególnie umiejętności działania w zespole; - jest dość świadomy istnienia etycznego wymiaru w naukowej oraz praktycznej działalności pedagogicznej;
KS	O	- stymuluje własną aktywność w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej oraz w doskonaleniu kompetencji, coraz bardziej jest świadomy potrzeby ciągłego rozwoju zawodowego i osobistego;
	no	stara się stymulować własną aktywność w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej oraz w doskonaleniu kompetencji, nie jest w pełni gotowy do podejmowania wysiłku w kierunku swego rozwoju